

chtěly uzavřítí trhovou smlouvu o čtyřech osminách losu, s kterým bylo spojeno herní právo na výhru. To také odpovídá právní povaze obvyklých losových prodejí. Šlo tedy o prodej a s druhé strany o koupi losu za účelem nabytí herního práva a získání naděje na budoucí výhru, bude-li los tažen. Podle toho nelze předpokládati, že by strany byly chtěly prodati po případě koupiti díly losu, který byl s uvedenou výhrou již tažen a s kterým nebylo již spojeno herní právo. Jestliže však ve skutečnosti dotčený los byl již v době prodeje a koupě tažen s výhrou a naděje na výhru se změnila tedy v jistotu, t. j. ve výherní pohledávku spojenou s taženým losem, šlo o předmět objektivně zcela jiný, nežli k jakému podle předchozích úvah směřovala vůle té i oné smluvní strany. Již pro tento nedostatek pravé vůle smluvců v příčině předmětu kupní smlouvy nedošlo mezi nimi k platné trhovému smlouvě (§§ 861, 869, 1054 obč. zák.), a nebylo proto ani třeba obíratí se ještě otázkou, zda žalobce při koupi ve skutečnosti věděl o tahu losu, o který jde, či nikoli. Žalované firmě nevznikl proto ze smlouvy té závazek, k jehož uplatnění žaloba směřuje. S tím nejsou v rozporu pravidla, obsažená v plánu 29. československé třídní loterie, jmenovitě pravidlo uvedené v č. 6 o tom, že hráč nabývá herního práva a nároku na výhru včasným zaplacením kupní ceny a skutečným odevzdáním a převzetím losu, neboť tam se předpokládá obvyklý způsob prodeje a koupě losu dosud s výhrou netaženého, ježto jen u takového způsobu lze pojmově mluvit o herním právu a o nároku hráčově na možnou budoucí výhru. Pro souzený spor s hlediska hmotněprávního není rozhodujícího významu poukaz daný ředitelstvím státních loterií v P. v dopise ze dne 9. prosince 1933, aby žalovaná prodejna výhru vyplatila, neboť za sporu nevyšlo najevo, že by se výplata stala bez její hmotné újmy. Žalobce v tom směru svůj přednes ničím skutkově nepodložil a nelze ani z poměru jmenovaného ředitelství k prodejně československé třídní loterie soudití na něco jiného (srv. vládn. nař. ze dne 28. února 1919, č. 109, vládn. nař. ze dne 25. září 1924, č. 206 Sb. z. a n., výnos min. financí ze dne 21. dubna 1927, č. j. 33812/1927-II B/a, uveřejněný ve Věst. min. financí z r. 1927, str. 94, a § 7 předpisu pro zřizování a vedení prodejen československé třídní loterie). Bylo proto obnoviti rozsudek soudu první stolice.

Čís. 16017.

Zaměstnavatel odpovídá podle všeobecných předpisů občanského zákoníka zaměstnanci za škodu vzniklou mu nepřihlášením k starobnímu pojištění i tehdy, došlo-li mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem mlčky k dohodě, že zaměstnanec nebude k starobnímu pojištění přihlášen.

Za škodu jest odpověden zaměstnavatel. O spoluvinně zaměstnancově z důvodu, že trpěl nepřihlášením, nemůže býti řeči.

Zaměstnanec se nemůže vzdáti dříve, než nastane pojistný případ, náhrady škody vzniklé mu tím, že nebyl přihlášen k starobnímu pojištění; dohoda o nepřihlášení je neplatná.

Žalobce, narozený 6. června 1869, se na žalovaném domáhá zaplacení částky 2.915 Kč s přísl. a měsíčního důchodu 132 Kč 50 h od 6. dubna 1936 z důvodu náhrady škody, ježto jej žalovaný jako jeho zaměstnavatel opominul řádně přihlásiti k sociálnímu pojištění, a tím zavinil, že žalobce nezískal předepsaných 100 příspěvkových měsíců k dosažení starobního důchodu. Žalovaný proti žalobě namítl, že žalobce sice u něho roku 1926 pracoval jako tesařský dělník, avšak jen příležitostně a vždy na krátký čas, ježto jinak žalobce vykonával jako své hlavní zaměstnání zemědělství na své vlastní usedlosti v H., z níž pobíral svůj hlavní příjem. Soud první stolice odsoudil žalovaného k zaplacení částky 2.178 Kč a měsíčního důchodu 99 Kč, kdežto další žalobní žádost zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného a zamítl žalobu zcela, vycházející z názoru, že žalobce, ač musil seznati, že ho žalovaný řádně nepřihlásil k sociálnímu pojištění, nic proti tomu nenamítal a přijímal mzdu zvýšenou o díl pojistného na něj připadající, schválil tím mlčky, že ho zaměstnavatel nepřihlásil k sociálnímu pojištění a že tím žalobce pozbyl nároku na náhradu škody vzniklé mu opominutím přihlášky k sociálnímu pojištění.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí.

Důvody :

V souzené věci jde o opominutí přihlášky k starobnímu pojištění. Nejvyšší soud odůvodnil v rozhodnutí č. 12882 Sb. n. s., k němuž se pro stručnost poukazuje, zásadu, že u tohoto druhu pojištění (starobního) byla zákonem opuštěna zásada pojištění »ipso iure« a že tedy zaměstnavatel, jenž opominul přihlásiti zaměstnance k starobnímu pojištění, jest mu odpověden z náhrady škody z toho vzniklé podle předpisů občanského zákoníka, zvláště podle třicáté hlavy o náhradě škody. O spoluzavinění zaměstnance nemůže býti řeči, neboť zákon ukládá přihlašovací povinnost toliko zaměstnavatelům (§ 17 až 19 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. v doslovu zákona č. 184/1928 Sb. z. a n.) a nikoli zaměstnancům, kteří podle § 21 dotčeného zákona jsou jen povinni kdykoli podati nemocenské pojišťovně nebo politickým úřadům na jejich žádost vysvětlení o všech okolnostech pro pojištění rozhodných, a podle § 260 dotč. zákona se zaměstnavatel dopouští správního přestupku, když nevyhoví včas povinnosti ohlašovací zákonem mu uložené (srv. též rozh. č. 14370 Sb. n. s.). Co se týče dohody, kterou prý strany sjednaly mlčky o nepřihlášení žalobce k dotčenému pojištění a o následcích tohoto opominutí, přezírá odvolací soud, že tu jde o opatření veřejného práva, která nemohou býti vyloučena nebo ztenčena dohodou stran, že ostatně zákon č. 221/1924 Sb. z. a n. v doslovu zákona č. 184/1938 Sb. z. a n. ustanovuje v § 140, že jsou neplatná ujednání, která by omezovala nebo vylučovala platnost zákona v neprospěch pojištěnců nebo jejich příslušníků. Nejvyšší soud odůvodnil již v rozhodnutí č. 13828 Sb. n. s., že, ač umístění dotčeného paragrafu mohlo by snad vésti k domněnce, že tu jde o ujednání o nárocích a výplatách dávek, plyne přece ze znění

předpisu a jeho smyslu, že v § 140 dotč. zákona jsou míněna všechna ujednání dotýkající se právního poměru pojištěncova. Taková dohoda, z níž vychází odvolací soud — i kdyby byl správný jeho úsudek, že k dohodě došlo —, byla by tedy neplatná a právně neúčinná. Pokud snad odvolací soud byl toho názoru, že se žalobce vzdal nároku na náhradu škody, vzniklé mu porušením přihlašovací povinnosti žalovaného, přezírá, že by i pro takovou dohodu platil tudíž zákaz § 140 dotč. zákona a že se žalobce tudíž nemohl vzdát nároku na náhradu škody před tím, než pojistný případ nastal, a že žalobci vznikl nárok na starobní důchod (srv. rozh. č. 15042 Sb. n. s.). Ježto dovolací soud, vycházející z mylného právního názoru, se jinak nezabýval odvoláním žalovaného a neučinil potřebná skutková zjištění, není věc dosud zralá k rozhodnutí (§ 35 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.), a musila již proto býti vrácena odvolacímu soudu.

Čís. 16018.

O zrušovací stížnosti podle § 46 honeb. zák. č. 49/1866 z. z. pro Čechy rozhoduje soud po případě soudce, který jest příslušný k povolení exekuce na základě nálezu rozhodčího (smluvčího) soudu. Tím jest v hlavním městě Praze okresní soud exekuční.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1937, R I 180/37.)

Okresní soud exekuční v Praze vyhověl zrušovací stížnosti podané proti nálezu smluvčího soudu pro obvod Š-ský, zřízeného podle honebního zákona ze dne 1. června 1866, č. 46, z. z. čes. Rekursní soud zrušovací stížnost odmítl pro nepřislušnost dovolaného soudu, postoupiv věc příslušnému okresnímu soudu civilnímu v P. D ů v o d y: Podle § 46 zák. č. 49/1866 z. z. čes. jest příslušným rozhodovati o zrušovací stížnosti do nálezu smluvčího soudu soud, jenž jest oprávněn povolit exekuci k vykonání výroku smluvčího soudu. Tímto příslušným soudem jest okresní soud, v jehož obvodu jsou při započetí exekuce věci, na které se exekuce vede (§§ 1 č. 16, 4 č. 6 a 18 č. 4 ex. ř.). Okresní soud exekuční v Praze, jenž byl zřízen vládním nařízením ze dne 26. srpna 1926, č. 165, Sb. z. a n. jest příslušný rozhodovati pouze v exekučních věcech, které dříve náležely do příslušnosti okresních soudů zřízených v hlavním městě Praze, kdežto nesporná a sporná agenda z obvodu těchto soudů náleží nadále do jejich kompetence. Jednání o zrušovacích stížnostech podle § 46 řeč. hon. zák., jež se děje v nesporném řízení, není exekuční věcí, takže o stížnosti nepřisluší rozhodovati exekučnímu soudu v Praze, nýbrž soudu, v jehož obvodu jsou při započetí exekuce věci, na které se exekuce vede, a tím jest okresní soud pro Prahu-Sever. Jde tu o nezhojitelnou nepřislušnost exekučního soudu (§ 51 ex. ř.), k níž jest podle § 44 j. n. přihlížeti v každém období rozepře (§ 41 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.). Bylo proto k rekursu napadené usnesení zrušiti jako zmatečné (§ 477 č. 3 c. ř. s.) a rozhodnouti, jak se shora stalo.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, aby bez zřetele k důvodu zrušovacímu znova o rekursu rozhodl.